

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Faisala Husseiniho a JUDr. Mariana Kokeše ve věci

žalobce: **KRALUPOL, a.s.**
sídlem Jandova 10/3, 190 00 Praha
právně zastoupený advokátkou Mgr. Ing. Kateřinou Melichovou
se sídlem Pod Strání 1262/8, 100 00 Praha

proti
žalovanému: **Energetický regulační úřad**
sídlem Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

o žalobě proti rozhodnutí Rady Energetického regulačního úřadu ze dne 24. 11. 2020, č. j. 00804-35/2020-ERU,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalovaný dne 17. 6. 2020 vydal usnesení č. j. 00804-30/2020/ERU (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“ nebo „usnesení“), kterým bylo ve výroku I. zastaveno řízení ve věci přestupku

dle § 91a odst. 1 písm. c) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích (energetický zákon), kterého se měl dopustit obviněný OPTIMA GAZ s.r.o., (dále jen „obviněný“), a to tím, že v době nejméně od 26. 10. 2018 do 3. 9. 2019 porušil zákaz stanovený v § 3 odst. 6 energetického zákona plnit propan-butanové lahve bez souhlasu jejich vlastníka (žalobce). Výrokem II. prvostupňového rozhodnutí bylo dále rozhodnuto o tom, že žalobce se ve věci uplatněné náhrady škody odkazuje na příslušný soud, resp. na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. Rada žalovaného napadeným rozhodnutím zamítla rozklad žalobce proti usnesení žalovaného, přičemž rozklad proti výroku I. prvostupňového rozhodnutí shledal nepřipustným.
3. Rada žalovaného v napadeném rozhodnutí uvedla, že poškozený (žalobce) podaným rozkladem směřuje proti oběma výrokům usnesení prvostupňového orgánu, ačkoliv mu toto právo ve vztahu k výroku o zastavení správního řízení (výrok I.) nepřísluší. Poškozený totiž není univerzálním, plnohodnotným účastníkem přestupkového řízení, ale jeho účastenství je omezeno povahou a rozsahem jeho práv, o kterých se v řízení jedná. Z omezeného účastenství poškozeného v přestupkovém řízení vyplývá, že ten může rozkladem brojit jen proti tomu výroku napadeného usnesení, jímž byl se svým nárokem na náhradu škody odkázán na soud (výrok II.), neboť právě tím je omezen rozsah jeho odvolacího práva. Uvedený závěr lze opřít zejména o dikci § 68 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), který definuje účastníky řízení o přestupku. Zároveň se v něm uvádí, v jakém rozsahu se jim účastenství v řízení přiznává. Z písm. b) uvedeného ustanovení se přitom podává, že poškozený je účastníkem řízení jen v té části přestupkového řízení, ve které se rozhoduje o jeho nároku na náhradu škody. Nutno připomenout, že jádrovým obsahem přestupkového řízení je posuzování viny obviněného z přestupku a případné ukládání sankce. Toto posuzování se děje výlučně ve vztahu státu a obviněného z přestupku a má čistě veřejnoprávní povahu. Poškozený v tomto vztahu nemá postavení účastníka řízení, nýbrž eventuálně toliko subjektu, který může podat svědectví o jednání obviněného z přestupku, o následcích jeho činu či o jiných rozhodných skutečnostech. Účastenství poškozeného v přestupkovém řízení se tak omezuje právě a pouze na vztah soukromoprávní povahy, jehož předmětem jsou výlučně majetkoprávní nároky poškozeného vůči obviněnému. Nutno dodat, že rovněž § 96 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky spojuje právo poškozeného na odvolání pro případ rozhodnutí o uznání viny pouze s výrokem o nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení; není tak důvod, aby tomu v případě usnesení o zastavení přestupkového řízení bylo jinak.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

4. Žalobce včas podanou žalobou brojí proti oběma výrokům napadeného rozhodnutí, jelikož má za to, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě nesprávně zjištěného skutkového stavu, nesprávného právního posouzení věci, postrádá dostatečné odůvodnění a žalovaný při svém rozhodování vybočil i z mezí a hledisek stanovených zákonem.
5. Žalobce je toho názoru, že žalovaný, resp. Rada žalovaného, si osobuje právo, které mu nenáleží, neboť se staví při výkladu zákonných norem do role Ústavního soudu, jelikož hodnotí právní normu jako takovou.
6. Žalobce setrvává ve svém právním názoru vyjádřeném již v podaném rozkladu, že v dané věci není důležité, kdo si fakticky předmětnou láhev s plynem zapůjčil, či vypůjčil, ale

důležité je, kdo ji naplnil a jestli k tomu měl souhlas vlastníka této lahve. V dané věci je nepochybné, že souhlas vlastníka nebyl udělen a ani to obviněný nepopírá. Dochází totiž k pouhé výměně lahví, která na jejich vlastnictví nemá žádný vliv. Na této skutečnosti nemohou změnit nic ani běžné účetní doklady, neboť z obsahu spisu naopak vyplývá, že u žalobce je vystavován zálohový list a dochází pouze k prodeji obsahu propan-butanové lahve.

7. Žalobce dále nesouhlasí s názorem žalovaného, že obviněný svým jednáním neporušil zákaz stanovený v § 3 odst. 6 věty druhé energetického zákona, čímž nedošlo k naplnění formální stránky přestupku podle § 91a odst. 1 písm. c) energetického zákona. Vlastníkem předmětných lahví je bezpochyby žalobce. Vlastnické právo žalobce k předmětným lahvím tedy nepřechází na třetí osobu ani v případě, kdy se, byť dočasně, lahve dostanou do dispozice třetí osoby, neboť předmětem prodeje není lahev jako taková, nýbrž komodita v ní obsažená. Pokud Rada žalovaného (či žalovaný) uzavírá, že neexistuje vlastnictví lahví třetích osob, protože koncový zákazník dle jejího názoru nabývá při výměně lahev svého vlastnictví, pak nikdy nemůže dojít k porušení energetického zákona. Pak žalobce nerozumí tomu, proč *ex lege* nese odpovědnost za bezpečnost jím vlastněných lahví, kdy zcela jistě vlastnictví lahve, potažmo její technický stav, jsou pak posuzovány v rámci odpovědnosti za případnou škodu související právě s porušením právních předpisů. Navíc žalobce nese nemalé náklady spojené s údržbou lahví ve stavu požadovaném příslušnými právními předpisy. V rozhodovací praxi soudů byla mnohokrát řešena odpovědnost za škody způsobenou výbuchem propan-butanové lahve, kdy samozřejmě povinnost k náhradě škody byla přičítána k tíži vlastníka propan-butanové lahve, a nikoliv koncovému zákazníkovi, který si pouze zakoupil její obsah. Naopak, kdyby možnost směny či prodeje propan-butanových lahví jednotlivým koncovým zákazníkům připuštěna byla, pak by zákaz obsažený v ustanovení § 3 odst. 6 energetického zákona zcela postrádal smysl a bylo by ohroženo primární zákonné zajištění bezpečnosti při jejich manipulaci, na kterém je zcela evidentně veřejný zájem.
8. Pokud žalovaný a Rada žalovaného nesprávně vyhodnotili skutečnost vlastnictví lahve, která je ve skutečnosti ve vlastnictví žalobce, pak zcela logicky v souvislosti se závěrem o nenaplnění formální stránky přestupku se již žalovaný nezabýval naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost). Pokud by žalovaný postupoval správně, musel by pak dospět i ke správnému závěru, že jednání obviněného naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku, neboť v jeho jednání lze shledat společenskou škodlivost, spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém plnění propan-butanových lahví a manipulaci s propan-butanem, neboť aktivním jednáním obviněného došlo k porušení zákazu plnit propan-butanové lahve jiného vlastníka bez jeho souhlasu.
9. Žalovaný v napadeném usnesení řádně a právně správně nezdůvodnil svoji úvahu, která o vedla k závěru, proč považoval za důvěryhodnější tvrzení obviněného, a ne vyjádření žalobce, která byla nejen věcně správná, ale i v souladu s dosavadní rozhodovací praxí žalovaného.
10. Žalobce proto soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

11. Ve vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že řízení, v jehož rámci bylo napadené rozhodnutí vydáno, bylo řízením přestupkovým, jehož jádrovým obsahem je posuzování viny obviněného z přestupku a případné ukládání sankce. V projednávaném případě bylo konkrétně předmětem řízení posouzení, zda se společnost OPTIMA GAZ s.r.o. v postavení obviněného dopustila porušení zákazu stanoveného v § 3 odst. 6, věť druhé, energetického zákona, který zakazuje plnění propan-butanových lahví bez souhlasu jejich vlastníka (za toho se subjektivně považuje právě žalobce). Žalovaný proto zdůrazňuje, že jediným „generálním“ účastníkem předmětného řízení byla společnost OPTIMA GAZ s.r.o., přičemž žalobci v pozici poškozeného náleželo postavení účastníka řízení toliko v té části, v níž se jednalo o jeho nároku na náhradu škody. Posuzování viny obviněného z přestupku a případné ukládání sankce se však děje výlučně ve vztahu státu a obviněného z přestupku a má čistě veřejnoprávní povahu. Žalobce v pozici poškozeného v tomto vztahu nemá postavení účastníka řízení, a především nemá subjektivní právo na to, aby osoba, kterou označil za pachatele přestupku, byla pachatelem také shledána. Z uvedeného důvodu nemá žalobce jakoukoliv možnost zasahovat do posuzování otázek viny a sankce týkajících se osoby obviněného, nýbrž pouze do otázky náhrady majetkové škody v užším slova smyslu, tj. do toho, zda správní orgán rozhodující ve věci přestupku na základě závěru o vině obviněného z přestupku správně posoudil otázky přímo související s náhradou škody, potažmo její výší.
12. Z výše uvedeného je zřejmé, že žalobci v postavení osoby poškozené spácháním přestupku nevyplývalo právo na podání rozkladu proti výroku o vyslovení (resp. nevyslovení) viny obviněné z přestupku, protože Rada žalovaného výrokem I. napadeného rozhodnutí zcela legitimně zamítla jeho rozklad proti výroku I. usnesení žalovaného jako nepřípustný. Žalovaný proto považuje žalobu v této části za nedůvodnou.
13. Žalobce v replice setrval na svém právním názoru, a to zejména ve vztahu chybného posouzení vlastnického práva k předmětným lahvím.

IV. Posouzení věci soudem

14. Krajský soud, v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) bez nařízení jednání přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí Rady žalovaného a shledal, že žaloba **není důvodná**.
15. Soud předesílá že, jelikož žalobce vystupoval v rámci přestupkového řízení jako poškozený, může účinně brojit jen proti výrokům správních rozhodnutí týkajících se náhrady škody. V tomto ohledu je limitována i možnost soudního přezkumu přestupkového řízení.
16. Jak správně dovodila Rada žalovaného, poškozený se nemůže domáhat zrušení těch výroků, kterými bylo rozhodnuto o vině a trestu za spáchaný přestupek, v tomto případě o zastavení řízení o přestupku, kterého se měla dopustit jiná osoba (obviněný). Důvodem je skutečnost, že neexistuje právo jednotlivce na potrestání pachatele přestupku, neboť se jedná o druh sankčního řízení, kterým je chráněn veřejný zájem, což znamená, že se v podstatě jedná o vztah mezi pachatelem a státem reprezentovaným orgány veřejné moci.
17. Konkrétně lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 8. 2014, č. j. 4 Ads 94/2013-93 (všechna zde uvedená rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), ve kterém NSS v bodě 24 konstatoval, že „[v] této souvislosti lze poukázat i na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2007, č. j. 2 As

46/2006 – 100, publikován pod č. 2276/2011 Sb. NSS, v němž se zdejší soud zabýval postavením poškozeného v rámci soudního přezkumu rozhodnutí o přestupku, přičemž judikoval, že žalobu poškozeného proti správnímu rozhodnutí v řízení o přestupku krajský soud odmítne podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. proto, že byla podána osobou k tomu zjevně neoprávněnou, v té části, v níž žalobce napadá výrok správního rozhodnutí týkající se viny obviněného z přestupku či sankce (přičemž výrokem týkajícím se viny je i výrok o zastavení řízení o přestupku). Žaloba poškozeného proti správnímu rozhodnutí o přestupku v části týkající se výroku o náhradě škody podle § 70 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, je přípustná; k projednání žaloby jsou příslušné soudy rozhodující ve správním soudnictví.“

18. Rada žalovaného tedy nepochybila, když zamítla rozklad žalobce směřující proti výroku, kterým bylo přestupkové řízení zastaveno.
19. Dle § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za platí, že „[s]právní orgán uloží obviněnému povinnost nahradit poškozenému škodu, jestliže byla tato škoda způsobena spácháním přestupku, nebyla obviněným dobrovolně nahrazena a její výše byla spolehlivě zjištěna; jinak poškozenému nárok na náhradu škody nepřizná a odkáže ho s jeho nárokem na soud nebo jiný orgán veřejné moci. Obdobně postupuje rovněž v případě, kdy by zjišťování škody vedlo ke značným průtahům v řízení.“
20. Z citovaného ustanovení plyne, že k tomu, aby mohlo být v řízení o přestupku rozhodnuto i o povinnosti nahradit škodu, je třeba, aby obviněný byl uznán vinným z přestupku, který je mu kladen za vinu. Musí být tedy postaveno na jisto, že byl přestupek spáchán. Druhou podmínkou je, že výše škody byla spolehlivě určena a nebyla dobrovolně uhrazena (obdobný závěr učinil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 5. 2011, č. j. 2 As 83/2010-84; i když se tento rozsudek vztahuje k předchozí právní úpravě, je příléhavý i pro nyní účinnou právní úpravu).
21. V posuzovaném případě žalovaný v prvním stupni rozhodl o zastavení řízení z důvodu, že osoba, které bylo jednání naplňující znaky přestupku kladeno za vinu, nebyla ze spáchání tohoto přestupku uznána vinnou (výrok I). O žalobcem uplatněném nároku na náhradu škody rozhodnuto nebylo, pouze byl ve výroku II. odkázán na možnost domáhat se tohoto nároku v u soudu. Toto rozhodnutí bylo následně potvrzeno žalovaným, respektive rozklad žalobce byl zamítnut.
22. Krajský soud zdůrazňuje, že rozhodování o náhradě škody má v jakémkoli sankčním řízení toliko adhezní povahu; není-li splněna „vstupní podmínka“ případného posouzení tohoto soukromoprávního nároku, kterou je posouzení viny obviněného z přestupku, není tím právní sféra poškozeného dotčena – i nadále mu zůstává otevřena cesta uplatnění tohoto nároku v občanskoprávním řízení.
23. V tomto ohledu krajský soud konstatuje, že úvahy Rady žalovaného stran vlastnictví propan-butanových lahví bylo v nyní posuzované věci nadbytečné. Ačkoliv otázka vlastnického práva souvisí i s výrokem o náhradě škody, v tomto případě nebyla na místě z důvodu neprokázání spáchání přestupku obviněným.
24. Výše řečené platí tím spíš, že skutková podstata přestupku spočívá v porušení zákazu plnit propan-butanové lahve bez souhlasu jejich vlastníka. Úvahami o vlastnictví těchto lahví tak Rada žalovaného zabíhala do posuzování naplnění znaků skutkové podstaty, což nebylo a ani nemohlo být předmětem řízení o rozkladu podaného poškozeným (žalobcem).

25. Na základě výše uvedeného soud uvádí, že i žalobní námitky povětšinou směřují proti nesprávnému posouzení otázky spáchání přestupku, tedy nikoliv proti rozhodnutí o náhradě škody, proto se jimi soud nemůže zabývat.
26. K námitce nepřezkoumatelnosti pak soud uvádí, že ji neshledal důvodnou a přílehavou. Napadené rozhodnutí je dle soudu srozumitelné, strukturované a ve sporných otázkách dostatečně odůvodněné. Jak soud uvedl výše, Rada žalovaného dokonce v řízení o rozkladu rozvedla úvahy žalovaného, které ho vedly k vydání usnesení, ačkoliv postačilo pouhé zhodnocení správnosti výroku o náhradě škody.
27. V projednávané věci napadené rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti netrpí, neboť je zřejmé, z jakého zjištěného stavu věci Rada žalovaného (resp. před tím žalovaný) vycházela a jak jej právně posoudila; hodnocení správnosti a úplnosti skutkových a právních úvah, na kterých správní orgány své rozhodnutí založily, je již otázkou zákonnosti. Napadené rozhodnutí proto není nepřezkoumatelné, a to ať už z důvodu nesrozumitelnosti, pro nedostatek důvodů ani pro vnitřní rozpornost.

V. Závěr a náklady řízení

28. Na základě výše uvedeného soud žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl, neboť není důvodná.
29. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, pročez mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 18. dubna 2023

JUDr. Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu